

lent fra Helsingør (C. Thomsen) talte forleden Dag om den Forsøvelse han søgte, da der mellem den moderate Gruppe og Venstre var Uenighed. Han morede sig over den lille Familietvist, sagde han, men jeg forstirer, at Forsøvelsen var ikke mindre paa min Side, da det ærede Medlem for Vestervig (N. Andersen) optraadte mod forskellige civile og militære Medlemmer her i Salen. Hvis ellers Høire lever fredelig sammen, saa sit man ikke ved den Lejlighed Indtryk af, at Ulven og Lammene græssede fredelig mellem hinanden, snarere det Indtryk, at det ærede Medlem fra Vestervig var Ulven, der jog alle Lammene foran sig. Jeg skal ikke nærmere komme ind paa denne Sag. Naar jeg ikke tog Del i Jærnbånedebatten, var det, dels fordi det interesserede mig, at denne Strid blev udføgt, dels fordi Hovedpunktet i Sagen aldeles ikke kom frem, efter min Mening slet ikke blev berørt, thi Hovedpunktet var, hvorfra Pengene skulde komme. Hovedsagen for dette Tings tidligere Flertal og maaste ogsaa over for det nuværende — det kan jeg ikke afgøre — maatte være, om man her i Landet skulde gaa til Statslaan, efter at den høje Regering har benyttet Statens Penge uden Folketingets Samtykke, ubevilgede Penge. Det staar i en ganske naturlig Sammenhæng med den Million, der for Øjeblikket foreslaas; thi ingen kan dog være saa naiv, at han ikke forstaar Grunden, hvorfor man sætter Statslaan paa Jærnbaneløven. Grunden er simpelt hen den, at man ordinært vil tage Pengene til de militære Forslag. Ganske vist kunde man ogsaa gøre det omvendte; man kunde sige: vi oprette et militært Statslaan, hvoraf vi afholde Udgiften til de militære Foranstaltninger, og tage ordinært Pengene til Jærnbaneløven, men det vilde næppe smage Folketinget saa godt, og det vilde maaste ogsaa tage sig underligt ud for den almindelige Befolkning. Landet vilde synes daarligt om, at man uden videre erkendte, at Pengene til militære Udgifter skulde afholdes ved ny Skatter eller ved et Statslaan; thi det kommer jo ud paa et. Ja, jeg kan ikke tænke mig, at det nuværende Folketing i alt Fald ikke, hvis det vil ligne et tidligere Folketing, skulde kunne gaa med til at bevilge Statslaan til den nuværende Regering. Jeg kan ikke tænke mig det, saa længe vi faa lige over for en Regering, som uden Bevilling benytter Statskassens Midler. Thi de Herrer ville vel indrømme mig, at det vilde være en mærkelig Fremgangsmaade over for en Regering, der har tømt Statskassen, saa vidt det staar i dens Magt

og som kommer til Folketinget med ny Krav, om dette vilde sige: Ønske De ikke flere Penge, mine Herrer, til de Djemed, som Regeringen finder nyttige. Statslaan nærer vel ingen; lad os sjerne den Snaft, at Laanet skulde være alene til Jærnbaner; de Penge, som komme ind i Statskassen kan Regeringen bag efter benytte, som den vil. Men jeg kan ikke tænke mig, at man vil give yderligere Pengemidler til den Regering, som har baseret sin Politik paa de Penge, som være opjammede i en lang Periode, hvor Folketinget sørgede for, at der ingen Udgifter afholdtes, som ikke være strengt nødvendige. Jeg tror, man vil indrømme, at hvis Regeringen ikke havde haft en fyldt Statskasse at tage til, vilde den ikke have kunnet forsøge sin Politik i disse provisoriske Aar, og at den har haft sit bedste Værn og Støtte heri. Hvis den ikke havde kunnet afholde de provisoriske Udgifter af Statskassen, men den skulde have henvendt sig til Folketinget om ny Indtægter, vilde Stillingen have været en helt anden. Jeg kan altsaa ikke tænke mig Muligheden af, at naar Gjenden først har affyret sit Krudt paa os, at vi saa skulde være saa venlige at tilbyde ham en ny Forskning af Krudt til at slyde yderligere paa os med. Derfor antager jeg, at vi foreløbig kunne gaa ud fra, at Tanken om Statslaan maa være dette Ting fremmed, og jeg kan heller ikke nægte, at hvis det ikke var saaledes, da vilde vi være sunkne ned i den alleryderste politiske Glendighed, saa var dansk Politik sunken ned til en Politik om Embedsjægeri, Handel om gode Stillinger, Studesprang o. i. v., sammen med den Forsyndelse af gensidig Agtelse, som Folk, der hemmelig slutte gode Forretninger, ikke undlade offentlig at bevidne hinanden. Men hvis Politikken ikke er bleven det her i Landet, hvis den endnu bestaar i at forsøge visse Principper fra den ene Side og visse Principper fra den anden Side, saa maa Statslaan være dette Tings Flertal fremmed. Jeg gaar altsaa ud fra den Betragtning, at vi ikke have andet at tage til for at afholde den Million, som der her er Tale om, end Statens ordinære Indtægter, og da her jeg som sagt ikke, hvorfra denne Million skal komme. Nu er Forholdet da dette, at man kunde spørge mig: Er der da overhovedet ingen Penge i Statskassen til nogen Ting, og da vil jeg gøre opmærksom paa, at det er der. Hvis vi stode over for en anden Regering end den nuværende og et andet finansielt System end det nuværende, vilde der være Penge til det Brug. Værede Medlemmer behøve